

DMITRY GLUKHOVSKY

METRO

2034

DOPLNENÉ O NOVÚ KAPITOLU
KONIEC CESTY

IKAR

DMITRY GLUKHOVSKY

METRO

2034

IKAR

Dmitry Glukhovsky
METRO 2034

Copyright © 2009 by Dmitry Glukhovsky

Translation © 2011, 2019 by Filip Pacalaj

Jacket design © 2011, 2019 by 3H creative studio, spol. s r. o.

Slovak edition © 2011, 2019 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7239-2

PROLÓG

Rok 2034

Svet je v troskách. Ľudia sa navzájom doslova vyhubili. V mestách zničených rádioaktívnym odpadom sa nedá žiť. Za ich hranicami sa rozprestierajú vyprahnuté púšte a húštiny zmutovaných lesov. Nikto netuší, aké tvory v nich žijú. Civilizácia zaniká. Kedysi dominantný ľudský druh upadá do zabudnutia a spomienky na jeho slávu blednú. Pritom neprešlo ani dvadsať rokov, keď sa od zeme odlepil posledný bombardér. Zhrdzavené koľajnice stratili funkčnosť. Nedokončené stavby sa premenili na zrúcaniny. Všade je spúšť. Na frekvenciách, kde donedávna vysielali New York, Paríž, Tokio, Buenos Aires, dnes rádioamatéri zachytia iba sklúčujúce zavýjanie.

Od týchto udalostí ubehlo necelých dvadsať rokov, človek však prestal byť korunou tvorstva. Druhy, ktoré vznikli v zamorenom svete, sú oveľa lepšie prispôsobené žiareniu. Éra ľudstva sa chýli ku koncu.

Ostalo len málo tých, čo sa nechcú zmieriť s realitou. Je ich zopár desiatok tisíc. Nevedia, či prežili jediní, alebo sa na planéte nájdu aj iní šťastlivci. Bývajú v moskovskom metre, najväčšom protiatómovom kryte, aký človek vybudoval. V poslednom útočisku ľudstva.

Osudný okamih ich zastihol pod zemou a to im zachránilo život. Vzduchotesné bariéry ich chránia pred netvormi z vonkajšieho sveta, dávno zanesené filtre im čistia vodu a vzduch. Dynamá, ktoré poskladali zruční majstri, vyrábajú elektrinu, v podzemných farmách sa darí hubám a sviňam zvyknutým na všetko.

Vláda metra dávno stratila svoju bývalú moc. Stanice sa zmenili na drobné štáty. Obyvateľov spájajú spoločné názory, presvedčenie... a zaťve len filtre na vodu.

Tento svet nemá budúcnosť. Nemá sny, plány a nádeje. Emócie vystriedali pudy, najmä pud sebazáchovy. Prežiť stoj čo stoj.

Históriu týchto udalostí nájdete v knihe Metro 2033.

KAPITOLA 1

Obrana Sevastopoľskej

Nevrátili sa v utorok ani stredu, ba ani vo štvrtok, na ktorom sa dohodli ako poslednom termíne. Prvé kontrolné stanovište fungovalo nepretržite a pri prvom náznaku volania o pomoc, prvom záblesku lúča z lampáša boli strážcovia pripravení vyslať ozbrojený oddiel k Nachimovskému prospektu.

Nervozita narastala z hodiny na hodinu. Najlepší vojaci, špeciálne vycvičení na extrémne náročné bojové podmienky, ani na minútu nezatvorili oči. Balíček kariet, ktorými si krátili dlhú chvíľu medzi poplachmi, ležal už tretí deň nedotknutý v zásuvke stola uprostred strážnej boudy. Zvyčajné uvoľnené debaty sa postupne menili na krátke, úsečné rozhovory a neskôr ich nahradilo hrobové ticho. Každý dúfal, že prvý zachytí kroky prichádzajúcej karavány. Od jej osudu záviselo veľa vecí.

Obyvatelia Sevastopoľskej zmenili svoju stanicu na nedobytnú baštu. Všetci, od sedemročného chlapca po zhrbeného starca, vedeli narábať so zbraňou. Stanica s guľometnými hniezdami, ostnatými drôtmi, ba aj protitankovými zátarasami, pozváranými z koľajníc, vyzerala nedobytná, mohla však každú chvíľu podľahnúť.

Jej Achillovou pätou bol večný nedostatok streliva.

Keby sa obyvatelia ktorejkoľvek inej stanice museli vyrovnávať s tým, čo bolo pre Sevastopoľčanov každodennou rutinou, pravdepodobne by nepomýšľali na obranu a zutekali zo svojho domova ako potkany z vytápaného tunela. Dokonca ani mohutná Hanza – Spoločenstvo staníc Okružnej linky – by sa nezriekla čo i len jednej zo svojich jednotiek, aby podporila obranu Sevastopoľskej. Stanica mala strategické postavenie, ale do takejto hry by sa sotvaktó vložil.

Elektrina v metre bola dosť drahá, aby Sevastopoľčania jej predajom Hanze zarobili na strelivo pre svoje obranné oddiely, a pritom nestrácali. Pri obchodovaní sa neraz platilo nielen ostrými nábojmi, ale aj životom.

Podzemná voda, požehnanie i kľatba stanice, obtekala Sevastopolskú zo všetkých strán ako voda Styxu útlu Cháronovu bárku. Poháňala desiatky vodných turbín, ktoré postavili miestni inžinieri v tuneloch, jaskyniach a podzemných riečkach, všade, kde sa dostali na svojich výpravách. Vďaka nim mala teplo a svetlo okrem tejto stanice aj dobrá tretina staníc Okružnej linky.

Voda neustále podmývala vzpery, rozožierala betónové paženia a svojím zurčaním utupovala vycibrené zmysly obyvateľov. V neposlednom rade znemožňovala zablokovať nevyužitú úseky trate, odkiaľ sa na Sevastopolskú dennodenne ako nekonečná stonožka do mlynčeka na mäso valili hordy netvorov.

Sevastopolčania, posádka tejto fregaty križujúcej úžiny Tartaru, boli odsúdení na hľadanie a upchávanie ďalších a ďalších dier. Do ich korábu zatekalo čoraz väčšími, ale neexistoval prístav, kde by si posádka mohla odpočinúť.

Pri tom všetkom nesmeli poľaviť v odrážaní útokov netvorov prenikajúcich zo susednej Čertanovskej a z Nachimovského prospektu. Priviedli ich sem ventilačné šachty, pripravili mútne vody kanalizačných odtokov, cestu im otvorili južné tunely.

Zdalo sa, že sa proti Sevastopolskej sprisahal celý svet. Akoby si niekto zaumienil, že meno stanice vymaže z mapy metra. Jej obyvatelia si ju však zúfalo bránili, bola pre nich všetkým, čo im na svete ostalo.

Nech by miestni inžinieri boli akíkoľvek vynachádzaví, obrancovia akíkoľvek udatní, bez nábojov, žiariviek do svetlometov, antibiotík a obväzov by si obydlie nechránili. Stanica vyrábala elektrinu a Hanza bola ochotná za ňu primerane platiť, no kým Okružná si mohla nájsť iných dodávateľov, Sevastopolskaja by bez jej pomoci nevydržala ani mesiac. Najhoršie by bolo ostať bez munície.

Každý týždeň odchádzali k Serpuchovskej karavány s ozbrojeným sprievodom, aby si zadovážili zásoby od Hanzy, kde mali otvorené konto, a bez zbytočného zdržiavania mierili domov. Kým sa krútila zem, tiekli rieky a držali kľenby tunelov, nebol dôvod, aby sa tento poriadok menil.

Lenže tentoraz sa karavána oneskorila. Zdržala sa neprimerane dlho. Tak dlho, až bolo všetkým jasné, že sa stalo niečo strašné, nevidané, proti čomu nič nez mohli ozbrojenci ostrieľaní v bojoch ani dlhoročné priateľské vzťahy s Hanzou.

Všetko by bolo v poriadku, keby fungovalo spojenie. Ibaže s telefónnym vedením, spájajúcim Sevastopolskú s Okružnou linkou, sa čosi stalo. Spojenie bolo prerušené od pondelka a brigáda, ktorá mala zistiť dôvod, sa vrátila naprázdno.

* * *

Lampa so širokým zeleným tienidlom sa skláňala nad okrúhlym stolom a osvetľovala zožltnuté papiere so schémami načrtnutými ceruzkou. Žiarovka bola slabá, štyridsaťwattová. Nie preto, lebo by bolo potrebné šetriť elektrinou, ale majiteľ nemal rád jasné svetlo. Z popolníka vytŕčali nedofajčené, mizerne ušúľané cigarety, modravý dym stúpala k lampe a pod stroptom sa prevaľoval v hustých chumáčoch.

Veliteľ stanice si už hádam piaty raz za tridsať minút utrel spotené čelo a pozrel na ciferník. Potom luskol prstami a namáhavo sa postavil.

„Musíme sa rozhodnúť. Nemá zmysel ďalej váhať.“

Mocný starec v škvornom prešivanom kabáte a ošúchanej modrej baretke, ktorý sedel za stolom oproti nemu, otvoril ústa, ale hneď sa rozkašľal, rozháňajúc rukou dym. Nespokojne sa zamračil a povedal:

„Koľkokrát ti to mám opakovať, Vladimír Ivanovič, z juhu nemáme koho uvoľniť. Stanovištia sú pod takým náporom, že sa ledva držia. Za posledný týždeň sa nám tam zranili traja ľudia, z toho jeden ťažko. O opevneniach ani nehovorím. Nedovolím ti oslabiť juh. Navyše tam potrebujeme ďalšie dve trojice prieskumníkov na šachty a spojnice medzi tunelmi. No a na severe nemáme okrem strážnej brigády nikoho. Je mi ľúto, nemám koho uvoľniť.“

„Ty si veliteľ obvodu, ty ich musíš zohnať,“ odsekol veliteľ stanice. „A ja sa budem venovať svojim veciam. O hodinu musia chlapi vyštartovať. Pochop, že to vnímam z celkom iného uhla. Musím riešiť to, čo nám horí. Čo ak sa tam stalo dačo vážne?“

„Vladimír Ivanovič, myslím, že to zbytočne ženieš. V sklade máme dve zatvorené debny s kalibrom 5.45. Určite vystačia aspoň na desať dní. Aj pod matracom sa mi čosi váľa. Myslím, že by som nazbieral za ďalšiu debničku,“ zasmial sa starec a vyceril žlté zuby. „Problémom nie sú náboje, ale ľudia.“

„Ja ti poviem, v čom je problém. Ak neobnovíme dodávky, o dva týždne budeme musieť zatvoriť brány v južných tuneloch, lebo neostane strelivo na ich obranu. Potom stratíme prístup k dvom tretinám turbín. Bez kontroly a opráv do týždňa doslúžia. Výpadky elektriny Hanzu nepotešia. V lepšom prípade si začnú hľadať nových dodávateľov, v horšom... Ale čo tam po elektrine! Tunely sú prázdne už piaty deň, nikde ani živej duše. Čo ak je tam zával? Čo ak padli do priepasti? Čo ak sme odrezaní?“

„Nestraš! Silnoprúd je v poriadku. Číselká na elektromeroch bežia, prúd ide. Hanza si stále ťahá. Hneď by si videl, keby ju zavalilo. A keby bol za tým záškodník, istotne by nepresekol telefón, ale vedenie. Pokiaľ ide o tunely

– kto by sa sem vybral? Veď k nám nikto nechodil ani v dobrých časoch. Vieš predsa, ako vyzerá Nachimovskij prospekt... Nikto sa ním nepreseká a obchodné karavány sa k nám nehrnú. Navyše, banditi vedia svoje, nadarmo sme nepustili jedného živého. Vravím ti, nemáme dôvod na paniku.“

„Tebe sa to ľahko povie,“ zabručal Vladimír Ivanovič, podvihol si pásku nad prázdnu očnou jamkou a z čela si utrel pot.

„Pustím troch. Viac zatiaľ nemôžem,“ povedal starec, tentoraz miernejšie. „A prestaň fajčiť. Mne to zakázal doktor a ani tebe to zdravie nezlepší. Radšej urob čaj!“

„Dobrý nápad,“ veliteľ stanice si pošúchal ruky. „Pri telefóne Istomin,“ zavrčal do slúchadla. „Prineste čaj mne a plukovníkovi.“

„A ohlás službukonajúceho dôstojníka,“ veliteľ obvodu si zložil baretku. „Ja ti zatiaľ zoženiem tých troch.“

Istominov čaj bol najkvalitnejší z VÚNH, zo stanice Výstava úspechov národného hospodárstva. Málokto si ho mohol dovoliť. Balíčky museli zvládnuť dlhú cestu cez celé metro a Hanza ho trikrát precílila. Nebyť starých kamarátov na stanici Dobryninskaja, veliteľ by sa sotva mohol dať rozmaznávať toľkým luxusom. Kedysi tam bojoval v jednotke s miestnymi bojovníkmi a odvtedy mesiac čo mesiac vodca karavány prinášal pestrofarebný balíček, ktorý si veliteľ prebral vždy osobne.

Pred rokom sa zásielka prvý raz omeškala. K Sevastopoľskej doľahli hrozivé správy, že nad VÚNH, a možno nad celou oranžovou linkou sa vznáša nová, strašná hrozba. Z vrchu sem zostupovali neznámi mutanti, ktorí vraj vedia čítať myšlienky, boli takmer neviditeľní a neexistoval spôsob, ako ich vykynožiť. Hovorilo sa, že im stanica podľahla a Hanza, aby sa vyhla ohrozeniu, vyhodila do vzduchu spojenie s Prospektom mieru. Ceny čaju vyskočili, potom načisto zmizol z trhu a Istomina sa zmocnili oprávnené obavy. Po niekoľkých týždňoch hrozba akosi sama od seba zmizla a karavány, privážajúce na Sevastopoľskú náboje a lampy, sa opäť vracali s balíčkami voňavého čaju. Čo viac si mohol veliteľ stanice želať?

Keď Istomin nalieval veliteľovi vzácny mok do porcelánovej šálky s trochu obitým zlatým lemom, na chvíľu labužnícky prižmúril oči a vdychoval príjemnú vôňu. Potom nacedil aj sebe, ťažko dosadol na stoličku a pri rozmiešavaní kúska sacharínu v čaji zazvonil striebornou lyžičkou o bok šálky.

Obaja zmĺkli a pol minúty bolo pochlipkávanie jediným zvukom, ktorý sa ozýval v zadymenom šere veliteľovej pracovne. Znenazdania sa k nemu takmer v rovnakom takte pridala trhaný hlahol poplašných zvonov.

„Poplach!“

Veliteľ stanice vyskočil rýchlosťou, ktorá ani trochu nepristala človeku v jeho veku, a vybehol z miestnosti. V diaľke tresol osamelý výstrel z pušky a vzápätí mu kontrovali dávky zo samopalov. Prvá, druhá, tretia... po nástupišti zdupotali okované vojenské čižmy a rozliehal sa ním zvučný hlas plukovníka rozdávaťceho rozkazy.

Istomin sa naveľa tiež načiahol za ligotavým policajným samopalom opretým o skriňu, vzápätí sa chytil za kríže, vzdychol, hodil rukou a vrátil sa ku stolu s horúcim čajom. Oproti nemu sa parilo z opustenej plukovníkovej šálky, pri nej sa váfala modrá baretka, ktorú si v tej rýchlosti zabudol vziať. Veliteľ sa uškŕnul a polohlasne protirečil plukovníkovi slovami, ktoré mu nezišli na um, keď sa zhovárali.

* * *

O názve Čertanovskej stanice kolovalo na Sevastopoľskej niekoľko pochmúrnych vtipov. Turbíny boli rozmiestnené po všetkých tuneloch medzi týmito dvoma stanicami, nikomu však nenapadlo využiť aj priestor opustenej Čertanovskej, ako to urobili so susednou Kachovskou. Skupiny inžinierov, ktoré sa sem potajme vybrali, sa k nástupišťu nikdy nepriblížili ani na sto metrov. Keď sa chystali na takúto výpravu, aj tí najbezbožnejší sa nezabudli prežehnať a niektorí sa pre istotu vopred rozlúčili s rodinou.

Zlo na tejto stanici cítil každý už od päťstého metra. Chlapi z plne vyzbrojených bojových oddielov, ktoré sem kedysi neskúsení Sevastopoľčania vysielali, sa vracali domov šediví, zmrazení, alebo sa nevrátili vôbec. Ostrieľaní bojovníci pokakaní od strachu, s bradami mokkými od tečúcich slín, sa neprestávali chvieť, ani keď už sedeli pri ohni tak blízko, až im horeli nohavice. Iba ťažko si spomínali, čo museli prežiť, a spomienky jedného sa nikdy nepodobali na spomienky spolubojovníkov.

Predpokladalo sa, že vedľajšie vetvy tunelov vedúcich k Čertanovskej prudko klesali a napájali sa na mamutí labyrint prírodných jaskýň, údajne plných špiny od výmyslu sveta. Toto miesto dostalo dočasný názov Brána. Dočasný preto, lebo ho dosiaľ nijaký živý Sevastopoľčan nevidel. Kedysi dávno, keď ešte neboli preskúmané všetky zákutia metra, sa jeden veľký prieskumný oddiel dostal až k samej Bráne kdesi v hĺbinách tunelov za Čertanovskou. Oddiel mal so sebou poľný káblový telefón. Cezeň spojár oznamoval na Sevastopoľskú, že prieskumníci stoja v ústí užšej chodby, ktorá pokračuje smerom dole takmer vertikálne. Viac nestačil povedať. Ľudia z veliteľstva Sevastopoľskej sa nahrnuli ku komunikačnému zariadeniu a ešte niekoľko minút, kým sa nepretrhol kábel, počúvali, ako prieskumníci, plní hrôzy a nevýslovnej bolesti, jeden za druhým prestávajú vystrašene vykrikovať. Nikomu ani nenapadlo

vystreliť, akoby všetci cítili, že bežné zbrane sú zbytočné. Posledný zmĺkol veliteľ oddielu, nájomný zabijak z čínskej štvrte, ktorý si z malíčkov obetí robil zbierku trofejí. Zjavne dopadol ďaleko od slúchadla, ktoré radista neudržel v ruke, nedali sa teda rozoznať jednotlivé slová; keď sa veliteľ stanice lepšie započúval, spoznal v predsmrtnom brblaní akúsi modlitbu, jednu z tých naivných, ktoré veriaci rodičia učia malé deti.

Po tejto udalosti sa zastavili všetky pokusy prebiť sa za Čertanovskú, dokonca sa zvažovalo, či by nebolo lepšie opustiť aj Sevastopoľskú a pridať sa k Hanze. Prekliata stanica však bola pravdepodobne tým hraničným bodom, kde sa vláda človeka v metre končila. Netvori, ktorí ju prekračovali, strpčovali život Sevastopoľčanom, ale pri dobre zorganizovanej obrane nedalo veľa námahy vyhubiť ich, pravdaže, ak stanici nechýbalo strelivo.

Sporadicky sa k strážniciam priblížili aj obludy, ktoré sa dali zničiť iba pomocou výbušných projektíl a pascí s vysokým napätím. Ale strážcovia sa oveľa častejšie stretávali s obyčajnými tvormi, ktorí síce boli nebezpeční, ale nenaháňali až taký veľký strach. Hovorili im po domácky ako Gogol: upíri.

„Pozor, tam je ešte jeden! Hore v tretej rúre!“

Zo stropného paženia sa odtrhol reflektor a na jedinom kábli sa trhane hompáľal ako obesenec, pričom nemilosrdným bielym svetlom ožaroval priestor pred strážnicou. Raz vytrhol z tmy neznáme prihrbené postavy mutantov, zakrádajúcich sa v bezpečí tieňa, o chvíľu ich ukryl v šere, potom sa otočil a oslepoval oči dozorcov. Pod ním sa prechádzali, krížili a krivili nereálne siluety. Ľudia vrhali zvieracie tieň a netvori ľudské.

Strážnica sa nachádzala na výhodnom mieste, vo vchode do slepého tunela. Krátko pred vojnou sa tu stavitelia metra rozhodli spraviť rekonštrukciu, ale nestačili ju dokončiť. Na tomto mieste vystavali Sevastopolčania skutočnú pevnosť: dve guľometné hniezda, poldruhametrové zátarasý z vrieč s pieskom, protitankové ježe a šránky na kofajniciach, elektrické pasce na najbližších prístupových miestach a starostlivo premyslený signalizačný systém. Keď sa však mutanti valili, vlna za vlnou, v takom počte ako v onen deň, zdalo sa, že obrana nevydrží.

Guľometník monotónne bubnoval olovom po ohavách, z nosa vypúšťal krvavé bubliny a nechápavo si prezeral mokré, špinavé dlane. Vzduch okolo jeho rozpáleného guľometu sa vlnil od horúčavy. Strelec sa zahľadel na spolubojovníka, mohutného chlapa v uzavretej titánovej prilbe, a prestal strieľať. V sekunde sa spredu ozval srdcervúci výkrik: zaútočil upír.

Bojovník v prilbe sa nadvihol nad okraj zátarasý a odsunul skrvaveného guľometníka, ktorý sa naňho zosunul, vytasil samopal a spustil dlhú dávku.

Mrzká, žilovitá beštia, potiahnutá tmavou kožou, sa už-už vrhla dopredu s rozpaženými prednými labami a plachtila hore-dolu pomocou natiahnutých kožných blán. Upíri lietali neuveriteľne rýchlo, a kto zaváhal, nemal proti nim najmenšiu šancu, preto služby na tomto poste dostávali len najsvižnejší a najobratnejší vojaci.

Upírí vreskot prefal olovený bič, ale stokilové telo beštie letelo zotrvačnosťou ďalej, narazilo na zátarasu a z pieskových vriec sa zdvihol kúdol prachu.

„To by sme mali...“

Zdanlivo nekonečný rad tvorov, ktorý sa pred niekoľkými minútami valil z obrovských prerezaných potrubí, zavesených nad traťou, napokon prestal prúdiť. Strážcovia opatrne vychádzali spoza opevnení.

„Nosidlá! Doktora! Rýchlo na stanicu!“

Chlapisko, ktorý zneškodnil posledného upíra, si pripevnil k hlavni samopalu bajonet a bez zbytočného náhlenia sa vybral na obhliadku mŕtvych a ranených tiel roztrúsených po palebnej zóne. Každému čižmou pristúpil zubatú papulu a zasadil krátky smrteľný úder. Potom sa unavene oprel o vrecia a s tvárou obrátenou k tunelu si nadvihol priezor na prilbe a k ústam priložil fľašu.

Keď bolo po všetkom, dorazili posily zo stanice. Dobehol aj zadýchaný veliteľ obvodu v rozopnutej vojenskej uniforme, ktorý sa večne sťažoval na bolesti.

„No, vidíš ho! Kde nájdem troch voľných chlapov? Odtrhnem si ich od srdca?“

„Čo to vravíte, Denis Michajlovič?“ povedal jeden zo strážcov, s pohľadom upretým na plukovníkove pery.

„Istomín si zmyslel okamžite vyslať trojicu prieskumníkov do Serpuchovskej. Obáva sa o karavánu. Kde vezmem troch voľných chlapov? Navyše teraz...“

„O karaváne nič nepočuť?“ bez mihnutia oka sa zaujímal strážca s fľašou.

„Nič,“ povedal starec, „no ešte neubehlo veľa času. Koniec koncov, čo je nebezpečnejšie? Ak oslabíme juh, o týždeň sa nebude mať karavána kam vrátiť.“

Bojovník prikývol a zmĺkol. Neozval sa, ani keď plukovník, ktorý ešte zopár minút na všetko vrčal, medzi mužmi na strážnici zisťoval, či sa dakto dobrovoľne neprihlási k prieskumnej trojici, ktorá nakoniec predsa len musí vyjsť skontrolovať cestu medzi ich stanicou a Serpuchovskou. Ak nikoho nenájde, veliteľ stanice mu poriadne vynadá, a toho sa plukovník bál najväčšmi.

S náborom dobrovoľníkov neboli ťažkosti, na mieste bolo mnoho strážcov, ktorí si nevedeli predstaviť nič hroznejšie než obranu južných tunelov.

Zo šiestich prihlásených vybral plukovník tých, bez ktorých sa podľa jeho mienky mohla stanica najbližšie dni zaobiť. Uvažoval správne, lebo z prieskumníkov vyslaných k Serpučovskej sa už nikto nikdy nevrátil.

* * *

Prešli tri dni, odkedy sa traja prieskumníci vydali po stopách stratenej karavány, a plukovníkovi sa zdalo, že vojaci si mu za chrptom čosi šušajú, stretával sa s neúprimnými pohľadmi a aj tie najživšie rozhovory utíchli, keď prešiel okolo. V napätom mlčaní, ktoré sa rozhostilo všade, kde sa zjavil, naňho neúnavne doliehala potreba vysvetliť situáciu a obhájiť svoj postup.

Iba si plnil povinnosti – zabezpečoval obranu Sevastopoľskej. Je taktik, nie stratég. Keď sa počítalo s každým jedným vojakom, plukovník nemal právo plytvať životmi a posilať mužov na pochybné a zbytočné výpravy.

Pred tromi dňami mu bolo všetko jasné. Ale teraz, keď denne videl vyľakané a pochybovačné pohľady, bola jeho istota otrasená. Prieskumníckej skupine, ktorá neniesla nijaký zbytočný náklad, by cesta k Hanze a naspäť netrvala ani deň, a to už rátal so všetkými možnými zdržaniami pri bojoch a hraničných kontrolách. Plukovník sa zamkol vo svojej pracovni, prikázal nikoho nepúšťať a po stý raz si popod nos opakoval všetky možné nešťastia, ktoré sa mohli prihodiť karaváne a prieskumnej skupine.

Sevastopolčania boli ostrieľaní bojovníci a naháňali strach celému metru, azda okrem vojakov z armády Okružnej linky. Povest' o neslávne známej stanici sa šírila po všetkých tuneloch, obchodníci a milovníci hrôzostrašných príbehov si čoraz väčšími prikrášľovali často vymyslené príbehy, pochádzajúce zo zaručene spoľahlivých zdrojov, ako Sevastopolčania denne bojujú o holý život. Vedenie stanice si chytro uvedomilo, aký úžitok môže mať z takejto povesti, a ďalej konfabulovalo. Informátori a členovia karaván mali oficiálne povolenie čo najstrašnejšie klamať o Sevastopoľskej, a vôbec o celej južnej vetve metra, začínajúcej sa za Serpučovskou.

Našlo sa iba zopár ľudí, ktorí odhadli význam stanice, opradenej hrôzostrašnými príbehmi. Za posledné roky sa len zopár ráz banditi pokúšali prebiť cez dobre strážené stanovištia. Obrana stanice však ako dobre nastavený stroj riedila ich rady do posledného tlčúceho srdca.

Trojica prieskumníkov dostala rozkaz, že ak sa vyskytne nebezpečenstvo, nesmie na protivníka útočiť, má utiecť a urýchlene sa vrátiť na domovskú stanicu.

Po ceste bola Nagornaja, nie až také strašné miesto ako Čertanovskaja, no predsa veľmi nebezpečné a zlovestné. A ešte Nachimovskij prospekt

so zablokovanými hermetickými uzávermi, ktoré neboli schopné ochrániť stanicu od tvorov žijúcich na zemskom povrchu. Sevastopolčania sa nechceli zbaviť týchto hrozieb tým, že vyhodia tunely do vzduchu, lebo nachimovským východom vychádzali na povrch miestni stalkeri. Na Prospekt, ako ho tu nazývali, sa nikto neodvážil, ale ešte sa nestalo, že by si trojica ozbrojencov nevedela poradiť so zmutovanými obyvateľmi stanice.

Bol to zával? Vyrzili podzemné vody? Boli to záškodníci? Nevyhlásená vojna s Hanzou? Teraz on, nie Istomin, musel odpovedať ženám nezvestných prieskumníkov, ktoré ako túlavé psy chodili k plukovníkovi, aby mu z očí vyčítali nádej či útechu. Mal čo vysvetľovať aj vojakom posádky, ktorí, našťastie, nekládli zbytočné otázky a ešte vždy verili svojmu veliteľovi. Musel upokojiť všetkých znepokojených, čo sa večer čo večer schádzali pod hodinami, ktoré zastali presne v čase odchodu karavány.

Istomin tvrdil, že sa ho za posledné dni čoraz častejšie spytovali, prečo dal na stanici stlmiť svetlá, a žiadali, aby lampy zas zapli na plný výkon. Nikomu však nenapadlo znížovať napätie, osvetlenie šlo naplno bezo zmien. Tma nehustla na stanici, ale v ľudskej duši a nemohli ju rozohnať ani najjasnejšie výbojkové lampy.

Nepodarilo sa obnoviť telefónne spojenie so Serpuchovskou a za týždeň, ktorý ubehol od odchodu karavány, Sevastopolčania stratili vzácny a dôležitý pocit blízkosti k ostatným ľuďom.

Kým fungovalo spojenie, karavány pravidelne dovážali tovar a cesta k Hanze netrvala ani deň, mohol si každý obyvateľ Sevastopolskej vybrať, či ostane, alebo prejde päť traťových úsekov, ktoré ho delia od metra a civilizácie... Od ľudstva.

Pravdepodobne sa podobne kedysi cítili polárnici, ktorí sa sami dobrovoľne odsúdili na dlhé mesiace boja s chladom a samotou, aby sa mohli venovať vede či práci za vysokú mzdu. K veľkej zemi sú tisíce kilometrov, a predsa sa zdá blízko, ak funguje rádiové spojenie a raz do mesiaca nad hlavami letí lietadlo zhadzujúce na padákoch balíky mäsových konzerv.

Teraz sa však odtrhla ľadová kryha, kde stála stanica, a každou hodinou sa vzdalovala od pevnej zeme do čierneho oceánu prázdnoty a neznáma.

Čas sa vliekol nekonečne pomaly a plukovníkovu hlavu, plnú strachu o hliadku vyslanú smerom na Serpuchovskú, pomaly premáhala desivá istota: už nikdy tých ľudí neuvidí. Teraz si už nemohol dovoliť odvolať z obranných pozícií ďalších troch bojovníkov, aby ich vrhol v ústrety neznámemu nebezpečenstvu a celkom isto aj smrti. Navyše bola čoraz menšia možnosť, že by prieskumníci našli východisko z neutešenej situácie. Spustiť hermetické uzávery, uzavrieť južné tunely a zorganizovať

veľkú údernú brigádu sa mu zdalo predčasné. Keby tak niekto rozhodol zaňho... Nech prikáže to alebo ono, bude to zlé rozhodnutie.

Veliteľ obvodu si vzdychol, odchýlil dvere, previnilo sa obzrel a zavolať pobočníka.

„Daj mi cigaretu. To bude posledná, ďalšiu sa mi neopováž dať, nech by som ako prosil! A nikomu ani muk, dobre?“

* * *

Zavalitá, zhovorčivá Naďa v háčkovanom vlniaku a zafúľanej zástere priniesla horúci hrniec s mäsom a zeleninou a strážcovia ožili. Zemiaky a uhorkovo-rajčinový šalát pokladali za najväčšiu dobrotu. Okrem Sevastopolskej mohli návštevníka pohostiť zeleninou hádam len v najlepších reštauráciách Okružnej a Polise. Vďaka špeciálnym hydroponickým zariadeniam, ktoré boli nevyhnutné na vypestovanie semien, ale aj nadbytku elektriny si, skrátka, mohli dovoliť spestriť vojakom jedálny lístok.

Aj vedeniu stanice podávali zeleninu iba vo sviatočné dni a zvyčajne ňou rozmaznávali len deti. Istomin musel kuchárov počastovať nadávkami, aby ich presvedčil, nech k bravčovine, varenej v nepárne dni, pridajú na podporu bojového ducha aj nejaký ten zemiak a rajčinu.

Plán vyšiel. Ani Naďa sa nakoniec nepriečila – nešikovne, po babsky zhodila z pleca samopal a podvihla ešte raz pokrievku z hrnca. Z tvárí strážnikov zmizli chmúrne vrásky. Pri takejto večeri sa nikomu nechcelo debatovať o zmiznutej karaváne či nezvestných prieskumníkoch.

„Ktovie prečo, dnes od rána myslím na Komsomoľskú,“ povedal šedivý starec vo vatovom kabáte s nášivkami zamestnanca metra a ďalej drvil v hliníkovej miske varený zemiak. „Chcem sa tam dostať! Majú krásnu mozaiku! Je to najkrajšia stanica v celom metre.“

„Prestaň, Homér, máš ju rád len preto, lebo si tam býval,“ lenivo sa ozval zarastený tučniak v ušianke. „Veď taká Novoslobodskaja má vitráže. A na Majakovskej sú nádherné štíhle stĺpy a fresky na strope.“

„Mne sa odjakživa najväčšmi páčilo Námestie revolúcie,“ nasmelo sa ozval ostreľovač, tichý, starší muž. „Je síce vyzdobený námorníkmi a pilotmi, pohraničníkmi so psami... Ale od detstva sa mi páči.“

„Podľa mňa sú tí chlapi uliati z bronzu sympatickí,“ podporila ho Naďa, ktorá vyškrabávala zvyšky dobroty z hrnca. „Hej, čatár, daj pozor, aby si neostal bez večere!“

Vysoký, plecnatý bojovník sedel najprv sám, teraz sa pomaly priblížil k ohňu, vzal si svoju porciu a zasa sa vrátil na miesto – bližšie k tunelu, ďalej od ľudí.

„Vracia sa niekedy na stanicu?“ polohlasne sa opýtal tučniak a kývol hlavou na širokánsky chrbát miznúci v šere.

„Strávil tu vyše týždňa,“ rovnako nečujne odpovedal ostreľovač. „Spáva v spacáku. Čudujem sa, že má na to nervy. Možno sa mu tu páči. Pred tromi dňami, keď upíri takmer dostali Rinata, chodil po bojisku a dorážal ich. Ručne, asi pätnásť minút. Vracal sa, z čižiem mu čvachtala krv, samopal mal celý červený a on bol spokojný.“

„To nie je človek, ale stroj...“ dodal guľometník.

„Ja som sa kedysi bál vedľa neho spať. Všimli ste si, akú má tvár? Ani sa mu nemôžem pozrieť do očí.“

„A ja presne naopak. Bezpečne sa cítim iba pri ňom,“ pokrčil plecami stavec, ktorému hovorili Homér. „Prečo sa ním všetci zaoberáte? Je to dobrý človek, len trocha skaličený. Krása je dôležitá na staniaciach. Mimochodom, tá tvoja Novoslobodskaja je nevkusná! Na také vitráže sa triezvymi očami nedá ani pozrieť. Pche!“

„Mozaika na strope s kolchoznou tematikou nie je nevkusná?“

„Kde si na Komsomoľskej videl také vzory?“

„Všetko to prekliate sovietske umenie znázorňuje buď kolchozníkov, alebo hrdinských letcov!“ rozohnil sa tučniak.

„Serioža, letcov nechaj na pokoji!“ varoval ho ostreľovač.

„Komsomoľskaja je odpad a ani Novoslobodskaja nestojí za nič,“ ozval sa odkiaľsi huhňavý hlboký hlas.

Prekvapenému tučniakovi zabehlo a vyvalil oči na čatára. Ostatní takisto stíchli a čakali, čo nastane. Chlapisko sa takmer nikdy nezapájal do rozhovorov, na priame otázky odpovedal jedným slovom, alebo vôbec neodpovedal.

Aj teraz sedel chrbtom a nespúšťal oči z tunela.

„Na Komsomoľskej sú vysoké klenby a úzke stĺpy, celé nástupište sa dá prestrieľať z koľajiska a priechody nemožno len tak ľahko zatarasiť. A na Novoslobodskej sú všetky steny popraskané, nech si ich tmelia, koľko chcú. Jeden granát pochová celú stanicu. A vitráže tam dávno nie sú. Popukali ako vajcová škrupina.“

Nikto sa neodvážil protirečiť. Čatár na chvíľku zmĺkol a dodal:

„Idem na stanicu. Homéra beriem so sebou. Výmena stráží bude o hodinu. Veliť bude Artúr.“

Ostreľovač mimovoľne skočil do pozoru, hoci vedel, že čatár takéto móresy neznáša. Stavec sa tiež zdvihol a náhlivo zbieral veci do batoha, dokonca jeden zemiak nedojedol. Čatár prišiel k ohňu v plnej poľnej, vo svojej neodmysliteľnej prilbe a s objemným ruksakom na pleciah.

„Zlom väz!“

Ostreľovač hľadel na dve postavy, jednu širokoplecú a jednu zhrbenú a vyschnutú, miznúce v osvetlenom tuneli, počúchal si skrehnuté ruky a otriasol sa.

„Akosi sa zozimilo. Hodte tam polienko!“

Čatár celou cestou nepovedal ani slovo, len si overil, či naozaj Homér kedysi robil pomocníka rušňovodiča a predtým obchádzkara tunelov. Starec naňho podozrievavo pozrel, ale nevykrúcal sa, aj keď na Sevastopolskej všetkým rozprával, že to dotiahol na rušňovodiča, a o svojej obchádzkarskej práci vždy pomlčal, lebo ju pokladal za nedôstojnú.

Do veliteľskej pracovne vošiel čatár bez zaklopania, drobným posunom pozdravil pobočníka, ktorý mu úctivo odstúpil z cesty. Od stola na pozdrav vstali prekvapení Istomin s plukovníkom, obaja strapatí, unavení a bez nálady. Homér nesmelo zastal pri dverách, prestupujúc z nohy na nohu.

Čatár si zložil z hlavy prilbu a postavil ju priamo na dokumenty, prešiel si rukou po hladko oholenej hlave. Vo svetle lampy bolo vidieť, akú má znetvorenú tvár. Ľavé líce mal zbrázdnené dlhou jazvou, akoby od popáleniny. Namiesto oka mal úzku strieľňu, od ucha ku kútiku úst sa mu klinovito rozširovala jazva po reznej rane. Homér si myslel, že si na túto tvár zvykol, teraz mu však prešiel vnútornosťami rovnako nepríjemný chlad, ako keď ho uvidel prvý raz.

„Pôjdem k Okružnej,“ vyblafol čatár namiesto pozdravu.

V miestnosti sa rozhostilo ťažké ticho. Homér už predtým počul, že čatár ako nenahraditeľný bojovník mal s vedením stanice svojské vzťahy, ale až teraz si všimol, že na rozdiel od ostatných Sevastopolčanov sa veliteľ strážnikov vedeniu stanice nepodriaďoval.

Teraz si vôbec neprišiel dať odsúhlasiť svoj nápad, ale on sám dával veliteľovi a plukovníkovi príkaz a očakával, že ho vyplnia. Homér sa po stý raz spytoval: aký je to človek?

Veliteľ obvodu si vymenil pohľad s veliteľom stanice, nahneval sa, chcel namietiť, ale napokon iba pokorne hodil rukou.

„Rob, čo uznáš za vhodné, Hunter. Aj tak nemá význam hádať sa s tebou.“

KAPITOLA 2

Návrat

Starec, postávajúcí pri vchode, spozornel. Hunter to meno na Sevastopolskej ešte nepočul. Vlastne nie meno, ale prezývku – ani on, samozrejme, nebol Homér, no obyčajný Nikolaj Ivanovič. Meno gréckeho mýtovtorcu mu prischlo až na stanici, z naivnej lásky k príbehom a teóriám.

„Váš nový čatár,“ povedal plukovník dozorcovi, ktorí si zvedavo obzerali plecnatého cudzinca v kevlare s ťažkou prilbou. A on sa zatiaľ, pohrdajúc etiketou, ľahostajne odvracal. Očividne ho väčšmi zaujímali tunel a opevnenia než noví zverenci. Keď sa podriadení prišli zoznámiť, podal im ruku, ale sám sa nepredstavil. Mlčky prikyvoval, v duchu si opakoval prezývku, pričom im do tváre povýšenecky fúkal cigaretový dym. V tieni zdvihnutého priezoru sa mu ako strieľňa matne lesklo znetvorené oko. Nikto z nových zverencov sa však neodvážil protestovať vtedy ani neskôr, a tak ho už dva mesiace volali jednoducho čatár. Povedali si, že sa vedenie stanice udrelo po mešči a najalo si jedného z legionárov, čo sa pokojne zaobídu bez minulosti a mena.

Hunter.

Homér si v duchu opakoval to strašné meno. Hodilo by sa skôr stredoázijskému ovčiakovi ako človeku. Ticho sa usmial popod fúzy. To boli psiská! Kde sa to v tej gebuli vzalo? Bojové plemeno s krátkym, odseknutým chvostom a ušami zrezanými pri lebke!

Keď si to meno dlhšie opakoval, zdalo sa mu akési povedomé. Kde ho len počul? Z množstva všetkých tých klebiet a príbehov mu utkvelo v pamäti práve toto.

Hunter... Žeby to bol recidivista, za ktorého vypísala Hanza odmenu? Starec prestal spomínať a počúval. Nie. Stalker? Asi nie. Poľný veliteľ? To by už mohlo byť. Pravdepodobne...

Homér ešte raz ukradomky pozrel na ľahostajnú, akoby paralyzovanú tvár čatára. Psie meno sa mu hodilo.

„Potrebujem troch. Vezmem si Homéra, pozná tunajšie tunely,“ povedal

čatár a ani nepozrel na starca, aby si vypýtal súhlas. „Ak chcete, vyberte ešte jedného. Posla, kuriéra. Pôjdem ešte dnes.“

Istomin vystrašene mykol hlavou, hneď sa však spamätal a odvážil sa zdvihnúť zrak na plukovníka. Zamračene zamrmľal, že nemá nič proti. To bolo zvláštne, lebo v poslednom čase sa zúfalo hádal s veliteľom stanice o každého voľného vojaka. S Homérom sa očividne nikto neporadil, napokon, ani jemu neprišlo na um namietat'. Starec vo svojom zaslúžilom veku ešte nikdy neodmietol takúto úlohu. Mal svoje dôvody.

Čatár schmatol ťažkú prilbu a pobral sa ku vchodu. Pri dverách na chvíľu zastal a povedal smerom k Homérovi:

„Rozlúč sa s rodinou. Zbaľ sa nadhlo. Náboje neber, dostaneš ich,“ a zmizol.

Starec vybehol za ním s nádejou, že mu aspoň naznačí, na čo sa má prichystať. Keď sa však ocitol na nástupišti, Hunter bol už o niekoľko krokov pred ním. Homér ho nechcel naháňať, pozeral za ním a kýval hlavou.

Napriek svojmu zvyku si čatár nedal čiapku, možno bol myšlienkami mimo, a možno mu to nezišlo na um. Keď prechádzal okolo skupiny mladých pastierok sviň, odpočívajúcich po obede, začul: „Videli ste to strašidlo!“

* * *

„Kde si k nemu prišiel?“ opýtal sa Istomin, uvelebil sa na stoličke a natiahol opuchnutú dlaň k balíčku narezaného cigaretového papiera.

Údajne listy, ktoré na stanici s pôžitkom fajčili, nazbierali stalkeri v okolí Bitcevského parku. Plukovník raz zo žartu priložil k balíku tabaku dozimeter a nepríjemne vibroval. Starec dávnejšie prestal fajčiť a kašeľ, ktorý ho po nociach budil a strašil rakovinou pľúc, začal miznúť. Ale Istomin neveril príbehom o rádioaktívnom lístí. Denisovi Michajlovičovi zmysluplne namietol, že v metre tak či tak svieti všetko, lenže to neskúmali dozimetrom.

„Starý známy,“ neochotne sa ozval plukovník a po chvíli dodal: „Kedysi taký nebýval. Čosi sa mu stalo.“

„Veru, už na tvári poznať, že sa mu čosi stalo,“ povedal veliteľ a zvrtol hlavu ku vchodu, akoby tam mohol stáť Hunter a začuť ho.

Veliteľ obranného obvodu sa rozhodne nemohol sťažovať, že sa čatár nečakane vynoril z nejasnej hmly minulosti. Len čo sa zjavil na stanici, stal sa hlavným pilierom obrany tohto obvodu. Denis Michajlovič však stále nemohol uveriť, že sa vrátil.

Správa o hrôzostrašnej Hunterovej smrti sa ako ozvena niesla v tuneloch metra ešte vlani. A keď pred dvoma mesiacmi zastal na prahu plukovníkovej búbky, najprv sa mimovoľne prežehnal, až potom otvoril dvere.

Podozrivá ľahkosť, s akou navrátiliec unikol pozornosti stráží, akoby prechádzal cez ich telá, ho prinútila pochybovať, či je jeho príchod dobrým znamením pre stanicu.

V zarosenom priezore na dverách uvidel známy profil: býčí krk, lesklú vyholenú lebku, trochu pricapený nos. Nočný hosť nehybne stál, obrátený bokom, a nijako sa nenamáhal prerušiť mŕtvolné ticho. Plukovník mrzuto hodil očkom na nedopitú fľašu piva na stole a s povzdychom ju otvoril. Kódex prikazoval pomáhať svojim, živým aj mŕtvym, bez rozdielu.

Hunter odtrhol zrak od podlahy, až keď boli dvere otvorené dokorán. Teraz už bolo zrejmé, prečo nechcel ukázať druhú polovicu tváre. Báł sa, že ho starec nespozná. Pohľad naňho bol príliš odpudivý aj pre ostrieľaného plukovníka, ktorému bolo velenie posádky Sevastopoľskej ako užívanie dôchodku v porovnaní s predchádzajúcimi búrlivými rokmi. Keď plukovník Huntera zazrel, zvrátil tvár a previnilo sa usmial.

Hosť sa však neusmial. Za posledné mesiace sa jazvy, ktoré mu brádzili znetvorenú tvár, trochu zahojili, ale pôvodného Huntera aj tak nepripomínal.

Stroho odmietol vysvetliť, akým zázrakom sa zachránil a čo robil celý ten čas, keď bol nezvestný. Na plukovníkove otázky nereagoval, akoby ich nepočul. Ba čo viac, požiadal Denisa Michajloviča, aby nikomu nehľásil, že sa vrátil, pričom mu pripomenul starý dlh. Plukovník musel ignorovať svoj sedliacky rozum, ktorý mu diktoval ihneď upovedomiť radu starších, a nechal Huntera na pokoji.

Mimochodom, starý veliteľ spravil všetko opatrne a podľa predpisov. Jeho hosť nebol do ničoho namočený a všetci ho oplakali. Telo sa nenašlo, ale keby Hunter žil, určite by dal o sebe vedieť – to povedali s istotou plukovníkovi. Aj ja si myslím, súhlasil plukovník.

Ako sa to však často stáva tým, čo bez stopy zmiznú, aj Hunter, či, presnejšie, jeho nejasný a prikrášený obraz, vyplával z minulosti v desiatke polopравdivých mýtov a príbehov. Zdalo sa, že takáto rola ho dokonale uspokojovala, preto sa neponáhľal búrať mýty kolegov, ktorí ho zaživa pochovali.

Denis Michajlovič nezabúdal na staré, nezaplatené účty, všetko si v hlave prerátal, upokojil sa a začal taktizovať. Pred inými neoslovoval Huntera po mene a bez veľkých podrobností zasnivil do tajomstva len Istomina.

Istominovi bolo všetko fuk, cudzinec si svoj chlieb odrábal s nasadením, dni i noci trávil v južných tuneloch. Na stanici ho takmer nebolo vidieť. Prichádzal raz za týždeň, cez kúpeľný deň. A nech sa do toho pekla chodil trebárs skrývať pred prenasledovateľmi známymi len jemu samému, Istomina, ktorý nikdy nepohrdol službami legionárov s temnou minulosťou,